

1st

International scientific and
practical forum

**«MAIN OBJECTIVES OF THE SUSTAINABLE
DEVELOPMENT STRATEGY:
PROBLEMS AND PROSPECTS»**

which will be held on September 26, 2024
on the basis of

**Poltava V. G. Korolenko
National Pedagogical University**

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка (Україна)
Університет Вік – Центральний університет Каталонії (Іспанія)
Університет Сан-Паулу (Бразилія)
Аріельський університет (Ізраїль)
Університет імені Зігмунда Фройда (Австрія)
Університетський коледж Копенгагена (Данія)
Університет імені Яноша Кодолані (Угорщина)
Інститут литовської літератури та фольклору (Литва)
Український вільний університет (Німеччина)
Манітобський університет (Канада)
Познанський університет імені Адама Міцкевича (Польща)
Полонійна академія в Ченстохові (Польща)
Гуманітарний університет (Польща)
Поморський університет в Слупську (Польща)
Вища школа бізнесу – Національний університет Луїса (Польща)
Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України (Україна)
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України
Університет Дшанг (Камерун)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Національний університет «Львівська політехніка» (Україна)
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди (Україна)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (Україна) Кременчуцький
національний університет імені Михайла Остроградського (Україна) Національний університет
«Острозька академія» (Україна)
Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка (Україна)
Запорізький національний університет (Україна)
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова (Україна)
Український державний університет імені Михайла Драгоманова (Україна)
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка (Україна)
Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради (Україна)
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (Україна)
Бердянський державний педагогічний університет (Україна)
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (Україна)
Організація «Project Central» (США)
ZSB Австрійський центр (Центр консультування, лікування й терапії) (Австрія)
Міжнародна антинаркотична асоціація (Україна)
ГО «Українська асоціація корекційних педагогів» (Україна)
ГО «ЗМІСТ Полтава» (Україна)
Громадська організація «Нове відповідальне управління» (Кременчук, Україна)
Благодійна організація «Благодійний фонд «Карітас Полтава» (Україна)
Благодійна організація «Вихід є» (Полтава)
Ветеранський простір Плюс Плюс Полтава (простір-партнер Veteran Hub) (Україна)
Полтавський обласний центр соціальних служб (Полтава, Україна)
Центр надання соціальних послуг Щербанівської сільської ради Полтавського району
Полтавської області (Україна)

Партнери

МАТЕРІАЛИ

I Міжнародного науково-практичного форуму «ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

1st International scientific and practical forum

**«MAIN OBJECTIVES OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT STRATEGY:
PROBLEMS AND PROSPECTS»**

**26 вересня 2024 року
Полтава**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Гриньова Марина – член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, доктор педагогічних наук, професор, ректор Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Пінхасов Альберт – ректор Аріельського Університету, Ізраїль; Raichlin Yosef – професор, Laboratory of Polymers, Аріельський Університет, Ізраїль;

Гриньов Роман – кандидат фізико-математичних наук, факультет фізики Аріельського університету, Ізраїль;

Гура Олексій – кандидат історичних наук, доцент, перший проректор Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Фазан Василь – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Дудник Віктор – проректор з інфраструктурного розвитку та ресурсного забезпечення Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Гомля Людмила – кандидат біологічних наук, доцент, голова ради з організації виховної діяльності Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Барболіна Тетяна – доктор фізико-математичних наук, доцент, декан факультету комп'ютерних наук, математики, фізики та економіки Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Сулаєва Наталія – доктор педагогічних наук професор, декан факультету педагогічної і мистецької освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Хоменко Павло – доктор педагогічних наук, професор кафедри медико-біологічних дисциплін і фізичного виховання, декан факультету фізичного виховання та спорту

Яланська Світлана – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри кризової психології, декан факультету психології і соціальної роботи Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Пахомова Наталія – доктор педагогічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту спеціальної та інклюзивної освіти, Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Зуєнко Марина – доктор філологічних наук, доцент, директор навчально-наукового інституту іноземних мов Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Вільховий Юрій – кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії, релігієзнавства та методик їх викладання, декан факультету історії та географії Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Кирильчук Оксана – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри романо-германської філології, декан факультету філології та журналістики, Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Новописьменний Сергій – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри, декан факультету природничих наук та менеджменту Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Срібна Юлія – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету технологій та дизайну, кандидат педагогічних наук, доцент Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Когут Ірина – кандидат психологічних наук, доцент, начальник відділу інноваційної діяльності та міжнародних зв'язків Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

УДК 502.131.
М34

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Захарін Сергій Володимирович, доктор економічних наук, професор, заступник Голови Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації.

Топузов Олег Михайлович, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, заслужений діяч науки і техніки України, віцепрезидент НАПН України, директор Інституту педагогіки НАПН України.

Саух Петро Юрійович, доктор філософських наук, професор, академік-секретар Відділення вищої освіти НАПН України, дійсний член (академік) Національної академії педагогічних наук України.

Матеріали I Міжнародного науково-практичного форуму «Основні цілі стратегії сталого розвитку: проблеми та перспективи», (м. Полтава, 26 вересня 2024 р.) / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2024. – 617 с.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів та посилань несуть автори статей.

Друкується за рішенням вченої ради Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (протокол №11 від 29 серпня.2024 року)

Комп'ютерне забезпечення:

© ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2024
© Автори, заг. ред. М.В. Гриньової, 2024

Пасічніченко А.В., Ковалевська Н.В., Зімакова Л.В. ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ЯК ФАКТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА.....	223
Седун В. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	225
Смоляк В.М., Турубарова А.В. МОТИВАЦІЯ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ	227
Федій О.А. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ НОВОЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ РЕАЛЬНОСТІ.....	230
Чуб К. Ф. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	232
Шишак А.М. САМООЦІНЮВАННЯ ЕТИЧНОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ДІЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПІД ЧАС ОНЛАЙН-ВЗАЄМОДІЇ: СУТНІСТЬ ТА ШЛЯХ СТИМУЛЮВАННЯ.....	234
3. Сучасні тенденції підвищення якості вищої мистецько-педагогічної освіти.	
Mishchenko O., Kupina I., Kozachek N. MASTER CLASS ON DEVELOPING AND PERFORMING A SONG IN SIGN LANGUAGE AS A MODERN EDUCATIONAL TECHNOLOGY (<i>Майстер-клас із розробки та виконання пісні жестовою мовою як сучасна освітня технологія</i>)	237
Абуканова Є. Є., Борисов І. М., Очередько О. О. РОЗВИТОК ДИЗАЙЕРСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПТНЗ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	241
Бабенко І. В. ІМІДЖЕВИЙ ТА ЛІДЕРСЬКИЙ ПІДХІД ЩОДО ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖЕРА.....	243
Большая О. ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	245
Важенина І.Л. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....	246
Вакуленко О. С. СТАЛІЙ РОЗВИТОК ЯК ОСНОВА ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЄКТУВАННЯ У ВИЩІЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ СВІТ	248
Верходуб С. В. ІНТЕГРАЦІЯ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС З МЕТОЮ РОЗВИТКУ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО СПОЖИВАННЯ ТА ВИРОБНИЦТВА СЕРЕД УЧНІВ 9 КЛАСУ.....	250

Доцільно виокремити ключові педагогічні умови, які впливають на формування інформаційно-цифрової компетентності учнів початкової школи в умовах сталого розвитку. Зокрема, такими умовами є нестандартні форми організації навчання, реалізація виховних ситуацій щодо залучення учнів до інформаційної діяльності, створення інформаційно-розвивального середовища для занять з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей кожної дитини, забезпечення творчої самореалізації учнів тощо.

Висновки. Таким чином, необхідно відзначити, що формування інформаційно-цифрової компетентності учнів початкової школи в умовах сталого розвитку є соціально обумовленою, цілеспрямованою взаємодією вчителів та учнів, яка спрямована на здобуття знань, вмінь та навичок роботи з інформацією із використанням на цій основі інформаційно-цифрових технологій. В основі формування інформаційно-цифрової компетентності учнів початкової школи лежать такі педагогічні умови цього процесу як застосування нетипових форм організації навчання, реалізація виховних ситуацій для залучення учнів до інформаційної діяльності, інформаційне забезпечення та створення розвиваючого середовища для навчання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей кожного учня, забезпечення творчої самореалізації тощо.

Література:

1 Власій О., Дудка О. Шляхи формування інформаційно-цифрової компетентності учасників освітнього процесу. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2019. С. 383-397.

2. Дубровська Л. О., Самойленко О. В., Дубровський В. Л. Педагогічні особливості використання нетрадиційних уроків у початковій школі. Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. 2019. № 4. С. 45-50.

3. Кудла М. В. Розвивальне освітнє середовище у початковій школі як фактор становлення успішної особистості. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2020. № 70, Т. 2. С. 95-99.

4 Пометун О. І. Педагогічні засади освіти для сталого розвитку в Українській школі. *Український педагогічний журнал*. 2015. № 1. С. 171–182

5 Чайковська Г. Б. Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи на засадах сталого розвитку. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2020. Вип. 1 (46). С. 138–142

САМООЦІНЮВАННЯ ЕТИЧНОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ДІЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПІД ЧАС ОНЛАЙН-ВЗАЄМОДІЇ: СУТНІСТЬ ТА ШЛЯХ СТИМУЛЮВАННЯ

Шишак А.М.

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
andrianashyshak@tnpu.edu.ua*

Актуальність дослідження. Епоха цифрової трансформації передбачає становлення нової форми контактів між людьми – віртуальної взаємодії. Соціальна складова сталого розвитку суспільства та кожної особистості зокрема реалізується і в офлайн, і в онлайн. Зважаючи на це, змінюються підходи до організації спілкування, дещо специфічним стає його перебіг і, відповідно до цього, з'являються нові виклики, які пов'язані з етичністю та безпечністю поведінки молодших школярів в інтернеті.

Оскільки дорослі не можуть постійно гарантувати повний контроль за тим, що і як роблять діти у Глобальній мережі, єдино правильним шляхом є навчити учнів 6–10 років самим спостерігати за своїми діями, аналізувати їх та оцінювати на предмет етичності та безпечності. Тож зазначене вище обґрунтовує важливість запропонованої теми дослідження.

Мета дослідження полягає в тому, щоб визначити сутність самооцінювання етичності та безпечності дій молодших школярів під час онлайн-взаємодії та обґрунтувати шлях його стимулювання.

Методика й організація дослідження. Для досягнення мети нами вивчено науково-педагогічну літературу із запропонованої проблеми та проаналізовано тематичний досвід вчителів початкових класів ЗЗСО, дані про який отримано під час безпосереднього спілкування.

Результати дослідження. Самооцінювання – це процес самостійного вивчення та визначення рівня власної діяльності [4, с. 174]. Етичність поведінки учня початкової школи в інтернеті передбачає дотримання ним певної системи норм та стандартів, які охоплюють повагу до часу іншої людини, грамотне письмо, ввічливість, уникнення конфліктів, право на приватність тощо. Такі вимоги також називають нетикетом. Безпечність онлайн-взаємодії визначається тим, наскільки користувач здатний протидіяти можливим ризикам у Глобальній мережі, що можуть бути пов'язаними з особистим здоров'ям, власною безпекою, безпекою навколишніх та витоком персональної інформації [3, с. 74–75]. Отже, самооцінювання етичності та безпечності дій молодших школярів під час онлайн-взаємодії передбачає визначеннями ними сильних та слабких сторін власних дій в контексті дотримання правил нетикету, зокрема: наскільки добре вони володіють нормами віртуального спілкування у процесі користування публічними та приватними засобами комунікації, чи вони пишуть грамотно та чи відповідає написане вимогам мережі, чи дотримуються необхідних норм увічливості й приватності та ін. Також це охоплює усвідомлення учнями початкової школи достатності чи недостатності особистих здатностей безпечної поведінки в онлайні, що дає змогу уникнути шкоди для власного здоров'я та здоров'я інших, загрози стану захищеності – свого та оточення.

На думку педагогів-практиків, шляхом стимулювання самооцінювання етичності та безпечності дій молодших школярів під час онлайн-взаємодії є застосування в освітньому процесі вправ, спрямованих на рефлексію. Корисними для реалізації зазначеної мети є «Щоденник рефлексії», «Сходи успіху», «Рефлексивне коло» тощо. Наведемо приклади їх використання.

Щоденником рефлексії є особисті записи, мета яких – зафіксувати значимі випадки та події, проаналізувати свої роздуми, обміркувати кроки розв'язання проблеми та ін. [1].

Молодші школярі можуть вести щоденник рефлексії про етичність та безпечність власних дій під час онлайн-взаємодії за відповідними бланками, які містять такі колонки: що відбулося? чи була онлайн-взаємодія етичною? чому? як можна було б зробити її більш етичною? чи була онлайн-взаємодія безпечною? чому? як можна було б зробити її більш безпечною?

Учні початкової школи роблять записи у дні, коли вони взаємодіяли в інтернеті. Раз на два тижні під час ранкової зустрічі у класі їх варто обговорювати за орієнтовними питаннями:

- З ким ти спілкувався (-лася) в інтернеті?
- Чи етичною була твоя онлайн-взаємодія? Чому?
- Наведи приклад ситуації, коли ти спілкувався в інтернеті із дотриманням правил нетикету. Які почуття та емоції у тебе тоді виникали?
- Чи порушував ти коли-небудь правила нетикету? Які саме? Чому це трапилось? Як ти себе почував (-ла)?
- Чи безпечною є твоя поведінка в інтернеті? Поясни, чому.
- Наведи приклад ситуації, коли ти користувався (-лася) інтернетом, піклуючись про безпеку. Які почуття та емоції у тебе тоді виникали?
- Чи доводилося коли-небудь нехтувати правилами безпечної поведінки в інтернеті? Якими? Чому це траплялося? Як ти себе почував (-ла) у той момент?

– Поміркуй, як можна вдосконалити свою поведінку так, щоб більш етично та безпечно користуватися інтернетом.

Під час застосування вправи «Сходи успіху» варто пропонувати молодшим школярам за допомогою стрілки «розмістити» образ людини на сходинці, яка відповідає їх рівню безпечності та етичності поведінки в інтернеті («Моя поведінка є етичною / безпечною»: «ніколи» / «рідко» / «часто» / «завжди») [2]. При цьому слід відповісти на запитання:

– Чому ти розмістив (-ла) образ людини саме на цій сходинці?

– Що тобі ще потрібно дізнатися, щоб розмістити образ людини на сходинку вище?

Сутність вправи «Рефлексивне коло» полягає у тому, щоб учні початкової школи стали в коло, а вчитель формулюватиме питання, на які вони відповідають на основі аналізу власного досвіду [2]. Такий вид діяльності можна організовувати під час ранкових зустрічей чи тематично спрямованих уроків з інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Зміст запитань може бути таким:

– Розкажіть, чи траплялася з вами небезпечна ситуація в інтернеті. Яка?

– Якими були ваші емоції та почуття у цей момент?

– Яка була причина небезпеки?

– Як ви поводитися у цій ситуації?

– Чого навчив вас цей досвід?

– Чи можна було уникнути такої ситуації? Поміркуйте, як.

Висновки. Таким чином, самооцінювання етичності та безпечності дій молодших школярів під час онлайн-взаємодії передбачає процес самостійного вивчення та визначення ними рівня власної поведінки в інтернеті, що пов'язана з дотриманням нетикету та протидією ризикам для їх здоров'я та захищеності, а також здоров'я та захищеності навколишніх. Шляхом стимулювання цієї діяльності є застосування в освітньому процесі рефлексивних вправ, зокрема «Щоденника рефлексії», «Сходів успіху», «Рефлексивного кола» та ін.

Література:

1. Литовченко С. Рефлексія. Щоденник спостережень для педагогів та батьків. Київ : Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України (відділ освіти дітей з порушеннями слуху), Інклюзивно-ресурсний центр №3 Деснянського району м. Києва, 2022. 3 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/732824/>

2. Топол В. Як учителю отримати зворотний зв'язок від учнів? Кілька перевірених методик. Нова українська школа : вебсайт. URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-uchytelyu-otrymaty-zvrotnyj-zv-yazok-vid-uchniv-kilka-efektyvnyh-metodyk/>

3. Чайка В., Шишак А. Інформаційно-цифрові вміння учнів початкової школи: сутність, види, змістові характеристики. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка*. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2023. № 1. С. 69–77.

4. Чикурова О. Я. Формування самопроцесів особистості учнів початкової школи як компонентів вміння самоорганізації навчальної діяльності. *Scientific Collection «InterConf+»*. 2022. № 113. С. 167–176.

МАТЕРІАЛИ

**I Міжнародного науково-практичного форуму
«ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

Відповідальний за випуск *Гура О. А.*
Технічний редактор *Партола О. О.*
Коректор *Жданова-Неділько О. Г.*
Комп'ютерна верстка *Партола О. О.*

Підписано до друку 01.10.2024 р. Формат 60×84/8.
Гарнітура Cambria. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум.-друк. арк. 71.3
Наклад 100 прим. Зам. № 2138

Віддруковано в ПНПУ імені В. Г. Короленка,
вул. Остроградського 2, м. Полтава, 36 003
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру серія ДК № 3817 від 01.07.2010 р.